

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ի Ր Ե Պ Ի Ր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԵՕԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԼՈՒՆՏԻՐԱԿԱՆ

Տարեկան գին կանխիկ լուրու 100 : Վեցամսեայ գին լուրու 52 1/2 : Եռամսեայ գին 26 3/4 :
Հինգ ստորագրուող գտնողին մէկ օրինակ իրեն ձրի դիտի տրուի :
Այս Լուրագիրը ամեն շաբաթ օրերը կը հրատարակուի :

Պօշխնի դուրս գացած Լուրագիրներու փոխարին ծախքը տուողին վրայ է :
Իր շահին համար շուր մը հրատարակել ու շուրը դիտի վճարէ տողին 40 փարսյ :
Նորադրող գրողը ծանուցու մը ձրի է : Դուրսէն եկած նամակներու փոխարին ծախքը իրկողը պիտի վճարէ :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ն Ե Ր Ք Ի Ն Լ ՈՒ Ր Ե Ր

ՊՕԼԻՍ 15 ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Սուսամի կողմէն դեռ կատարեալ հանդարտած չըլլալուն բարձագոյն դուռը պարտաւորեցաւ մէկ փոքրիկ նաւատորմի մը պաշարել այն կողմէն . ուստի այս ծովային պաշարումը տեղւոյս դեպքաններուն կը ծանուցանէ հետեւեալ յայտարարութեամբը :
« Բաւական զօրք և քանի մը ալ պատերազմական նաւեր Սուսամի կողմէն խաւրուեցաւ խռովայող մարդոց հանած ազմուկը շինուցանելու համար : Հարկ չէ ձեռք հասկոցունել, թէ բարձագոյն դուռը որչափ մեծ քանակով կ'աշխատի Սուսամ կողմէն այս վտանգաւոր վիճակէն ազատելու : Սուսամի փաշային մեզի խաւրած տեղեկութիւններուն նախելով Սուսամ կողմէն արդէն պաշարուած է, բայց այս ծովային պաշարման խտուածութիւնը ասկէ մինչեւ 15 օր պիտի տեւէ, անկէ ետեւ թոյլտուութիւն պիտի ըլլայ : Ուրեմն կ'աղաչեմք որ, իմաց տաք շուտով ձեր հպատակներուն որ զգուշ ըլլան վաճառականի նաւերով այն կողմէն չմտնելու մինչեւ որ նշանակուած միջոցը չըրանայ, ապա թէ ոչ վտանգի կը հանգիստին :
« Օտկային պաշարումը վերնալուսն պէս իսկոյն ձեռք կ'իմացունենք, ըսելէ որ մինչեւ որ մեր կողմէն այս տեղեկութիւնը չտանձնէք՝ պէտք եղած զգուշութիւնները ձեռքէ չի ձգէք » :

Բնդուներէք մեր սիրոյ տղջիկը և այլն
27 Օկտ. բառէ 1265 (3 Նոյեմբեր 1849) :

— Չարեքարթիէն հինգ շաբաթի լուսնալու գիշեր խաղաղութեան հրդեհ մը պատահեցաւ, միայն Եօթի տունը այրեցաւ :

— Երեքշաբթի օրը Գողթիայէն արտաքայ կարգի շոգեխաւով պաշտօնատար մը եկաւ հասարակարգ պետութեան կողմէն մաքուր փախստականներուն վրայով կ'առնէր վաճառական մը տալու համար :

— Վ խոհեմ կը գրեն որ քաղաքը անսովոր շարժումի մէջ է, որովհետեւ Մաքսի խոտանի փախստականները գուցէ գուցէ եղած օսմանեան տեղութեան զանազան երկիրները կը ցրուին : Ի էհէրը կ'երթան գեղ ի Բաւալա Չամօթի իշխանին Պիտեհաճանովքի կամին և Վ խոտանի գործակալին հետ, իտալիայէր գեղ ի Կէրիպուր և մաքսուհե, բը գեղ ի Սուսամու և Սիւրիպէր :

Երևամէն եկած նամակներէն անանկ կ'իմացուի, որ ժողովուրդը բնաւ գոհ չէ Լեւոնի զօրապետէն, Բաւալովի Ռայայէն պատրիարքէն ալ հիմա առջի յարգը չունի ժողովուրդոց առջեւը, և բնաւ հաւատարմութիւն չեն ցուցաներ վրան : Լեւոնի յայտարարութիւն մը հրատարակեց կայսեր կողմանէ, որով կայսրը հնազանդութիւն և բարեկարգութիւն կը խնդրէ երկրէն, բայց այս յայտարարութիւնը այնչափ ազդուութիւն մը չէ կրցեր ունեցեր երկրին վրայ :

Եւս օրերս անդադար անձրեւներուն երեսէն ամէն մարդ անհանգիստ եղեր է :

Եղբայրներէն կը գրեն, որ վաղ մտախառն ըլլալով փաշային տղուն թիւստութեան արարողութեան հանգիստը լըմնցեր է :

Եւս հանգիստ տան և հինգ օր քշեր է . այն միջոցին որչափ արեւելեան շքեղ խաղեր ու մեծածախ խնայքներ կան նէ, ամէն ալ կատարուեր են :

Փաշան որչափ հիւպատոսներ և երեւելի եւրոպայիներ, տաճիկ կամ քրիստոնէայ պաշտօնատարներ կան նէ անոնց ամէն ալ զատ զատ իւր սեղանը հրաւիրեր է, որուն փառաւորութիւնը անընկալագործ է :

Եղբայրներուն մէկ քանի օր իրարու վրայ բազմապէս կ'երկուրներ արուելէն ետեւ, փաշային սեպհական դանձէն ալ առատ ուղարմութիւն չնորհուեր է անոնց :

Թիւստութեան արարողութիւնը կատարուելուն պէս փաշան ստորին Լգիպտոս ինքըն է :

Թէ Լգիպտոս և թէ Եղբայրներ, թէ այս կառավարութեան գաւառները և թէ գիւղերը ամէն ալ կատարեալ հանդարտութեան մէջ են . բոլոր այն կողմերէն լուսնաները անհիմն լուրեր են :

Պէտք թէն ալ կը գրեն, որ թէպէտ Եւստան տան խաղաղ է, բայց թաւապուրուս քիչ մը խառնուած է :

Եւստանի ժողովի նախագահ Իմայիլ փաշայի առջեւը գալով մօտաւոր գիւղերու տաճիկ երիտասարդները 15 տարեկանէն մինչեւ 35 տարեկան զինուորութեան կ'ընտրուին : Եւստանի ֆիլիալայ սինքն թաղերու մեծեր կաշառք ուտելով թաղերուն բնակչաց ցուցակին մէջ խաղաղութիւն կը բանեցունեն, որուն խեղճութեամբ ըլլալով Իմայիլ փաշան չարաչար պատմեց զանոնք :

Եւստան օրս բաց ի կրթեալ զինուորներէն բաւական նոր ընտրուած զինուորներ ալ կան որ քիչ ժամանակի մէջ պիտի կրթուին ու արձակեալ զինուորներուն տեղը պիտի անցնին : Եւստանի տեղի մեծ հագ մը կը տանի Իմայիլ փաշան ամենայն հաւատարմութեամբ :

ԼՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԱՂԱՔԱ : Եղբայրներ օրէնսդրական ժողովը վեց շաբաթ ընդմիջէին ետեւ, իւր գործերուն նորէն ձեռք զարկաւ հսկողութեան 1 ին : Եւստան ջին ատենին երեւոյթքը հանդարտ և պաղ էր : Եւստան քի թէ յաջակողմանները և թէ ձախալ կողմանները հոգնած էին և կարօտ էին հանգիստութեան :

Օրթանալի բան : Վեց շաբաթ հանգիստ ընելէն ետեւ, դարձեալ ազգային ժողովի անդամներէն շատերը հրաման կը խնդրէին ժամանակ մըն ալ ազատ մնալու աշխատութեան : Եւստանի ժողովականներուն անունները մէկ մէկ տուաւ և 486 հոգիէն աւելի ներկայ գտնուող չի կար :

Օրուան կարգը այն էր, որ Եւստանի ժողովը խաւրուեցան վրայ խօսուի : Եւստանի գործոց պաշտօնեան, պատերազմի պաշտօնեան և ծովային գործոց պաշտօնեան, տանց ամէն մէկը զատ զատ իւրենց գործոցը համար փոխ ստակ առնելու ընդհանրութեան 7 միլիոն ֆուսթի կը հասներ : Եւստանի փոխ ստակը չէ թէ միայն մինչեւ այսօր եղած ծախքերը ծածկելու համար էր, այլ մինչեւ դեկտեմբերի 31 ըլլուելէր ծախքերն ալ անկէ պիտի ըլլայ :

Ստուգեցաւ որ այս գործը տեսնալու համար յաւտուկ քննիչ ժողով մը հաստատուի :

— Հսկողութեան 2 ին ատեն մըն ալ ըրաւ ազգային օրէնսդրական ժողովը իւր խորհրդարանի անդամները վերստին ընտրելու համար : 107 Բուէի դէմ 339 քուէով կրկին նախագահ ընտրուեցաւ Պ. Տիւրէն :

Եւստանի փոխստակներն ալ առաջընկերները եղան, որոնք են Պ. Պաուս, Պ. Տաուս, Պ. Պէնուս, Պ. Պաուս : Պ. Լէօն Եւստան 84 քուէ ունեցաւ :

Եւստան ատենագիրներն ալ կրկին ընտրուեցան, որոնք են Եւստան, Եւստան, Եւստան, Եւստան, Պէնուս, Պէնուս : Վերջապէս անդամներն ալ անփոփոխ մնացին . և ատեն մինչեւ 1850 յունվար 1, պիտի մնան նոր կարգադրութեան համեմատ :

— Եւստանի ատենագիրները որուն պաշտօնն է երեւելի գործերը նախ մէկ մը քննել ազգային օրէնսդրական ժողովին կողմէն, Եւստանի Պէնուս քուէին առաջարկութիւնը քննելու սկսեց : Եւստան առաջարկութիւնն է, որով կ'ուզէ Եւստան, որ Պաուսի ազգատունին երկու ձիւղը ազատող վճիռը ջնջուի, և ազատ ըլլան յունիսի յեղափոխութեան պատճառաւ առանց դատաւարանի արտօրումը ապստամբները : Եւստան առաջարկութեան վրայ երկար վիճաբանութիւններ ու քննութիւններ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԱՅ

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հարուհի-Թիւն :

Իրաւ է որ մարդուս բարեկեցութիւնը բարոյականով աւելի կը մեծնայ, բայց այս ալ միօրինակ ստույգ է՝ որ մարդուս բարոյական ալ բարեկեցութեամբ աւելի կը հասնաւոր : Օրուութիւնը թէպէտ ամէն կրօնք դատաւարտած են, բայց քրիստոնէութիւնը զանկիւ պաշտօնէն աւելի կ'առնէ, մինչեւ եօթը մահացու մեղաց կարգը գրեր է : Ուստի կը տեսնենք, որ ծուրութիւնը սուրբ գրոց մէջ ամէն տեղ հոգւոյ և մարմնոյ փաստաւոր ախտ մը սեպուած է : « Օ վստ կործաւ » նէ երկիրը . անձինք կանայեաց

« քաղցիցեն : (Եւստ. Ժ. 9) : « Տը » նանկութիւն զայր խոնարհեցուցաւ » նէ . ձեռք ժրաց մեծացուցանեն » : (Եւստ. Ժ. 4) : « Ի վատութեան խոնարհեցին հեծանաձգութիւնը և » ի դատարկութեան ձեռաց կաթեւ » յէ տուն » : (Եւստ. Ժ. 18) :

Ուստի որչափ առաւել մարդս միւր ու աշխատասեր ըլլայ՝ այնչափ առաւել իմաստութեան ճամբուն մէջ եղած կ'ըլլայ, այնչափ առաւել քրիստոնէութեան ոգւոյն համեմատ վարկած կ'ըլլայ . ու անոր պատուէրներուն համեմատ կը մնայ, անկէ ետեւ այն վատկած հարստութիւնը աւելի արդար կերպով մը բաժնելու . այսինքն, ամէն մարդ իր կարողութեանը ներածին չափ կարօտեցող օգնելու և ուրիշ բարի գործերը ընելու :

Ուստի կրնանք առանց խղճելու հաւատալ ու սորվեցնել, որ մարդուս իղձերը աղէկ են . վասն զի, անոնց պատճառով միայն բարիք կը հասնուին ու բազմամարդութիւն կ'ըլլայ : Եւստան

պէս, իղձերուն օրէ օր աճիլն ալ գեշ բան մը չէ . վասն զի, առանց այս շաբաթնակ աճմանը մարդկային ազգը հաւրստութեան, բազմամարդութեան, գիւրգիւցութեան, լուսաւորութեան և բարոյականի մէջ միշտ մէկ չափով կը մնար, ու հետեւաբար ալ ազգաց օր օրի աւելի քաղաքականութիւնը անհրաժեշտ փորձած մը կ'ըլլար : Իղձերը առանկ մարդոց համար գեշ են, որ բոլոր աշխարհք իրենց համար ստեղծուած դաշտ մը կը կարծեն, մէջի բընակչաց բաղմունքն ալ զանկիւ գործերու մշակներ, որ իրենց համար մըն չափէն, ցանեն ու հնձեն, ու իրենք ոտքերնին ոտքերնուն վրայ դնելով առանց քաղած պտուղները վայելին : « Հանկուլութիւնը սղանաւորն զլատ զի » ոչ յօժարէն ձեռք նորա գործել » զինչ » : (Եւստ. Ժ. 25) :

Գեշ այն իղձերն են որ տարապալման անհամբեր ու կատարվելին անհրաժեշտ է . վասն զի, անոնք գեղ ի աղէկութիւնը երթալու շարժումը կը

խառնեն ու կ'ուշադրեն . վասն զի, կ'ուզեն որ մէկէն ի մէկ նոր հարուստութիւններ մէջ բերվին, գտնուած են ու տալու հնարաւոր եղած են աւելի կը խնդրեն, կ'ուզեն որ միշտ ապագան ներկային զոհվի :

Ուստի տարապալման ու ձեռք եղած միջոցներով լինալին անհնար և զած իղձերը մէկգի առնելով ժրուելութիւն ու բարենախանձ գրգռելու և մարդուս կարողութիւնները զարգացնելու իղձերը արհամարհելով իմացական ու նիւթական թմբուլութիւնը մարդուս օրինաւոր վիճակ մը սեպել է :

« Իմաստութիւնը կը սորվեցնէ որ » զրկուելու մեղանքէն աղէկ է . անէ » շահախնդրութիւնը » միմիայն իր օ » դուստը փնտռելէն լաւ է, ու հոգ » էոյն, մտքին ու սրտին պիտոյք » նիւթական վայելքներէն նախապա » ախ էն . բայց կ'ուզէ որ ամէն մար » մին ալ իրեն պէտք եղածը ունենայ, » ու ամէն կենդանական պիտոյք դիւ »

1 Տե՛ս թիւ 141-142-143-145-146-147-149-150-151-152-153-155-156-157-159-161-163-164-166-171 :

